

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Vesilain mukaiset ilmoitukset ja luvat hiekkarantojen kunnostuksessa

Elina Häikiö, vesitalousasiantuntija, Pohjois-Savon ELY-keskus

30.3.2022

Ruoppaus

Ruoppauksella tarkoitetaan **maa-aineksen ja lietteen koneellista poistamista vesialueen pohjasta.**

- vesikasvien poisto matalasta vedestä (alle 50 cm)
- kelluslehtisten kasvien juurakoiden poisto (esim. lumme, ulpukka, uistinviita)

Vesikasvillisuuden koneellinen niitto

- ilmaversoiset kasvit (järviruoko, järvikaisla, järvikorte)
- kasvit leikataan juurakon tyvestä niin läheltä pohjaa kuin mahdollista

Vesilaki (587/2011)

VL 2 luku 5 § (Vesialueen raja):

Tätä lakia sovellettaessa pidetään vesialueen rajana maata vastaan **keskivedenkorkeuden mukaista rantaviivaa**.

Jos vedenkorkeus tai vesi- ja maa-alueen keskinäinen asema muuttuu tai on muuttunut, vesialueen raja määräytyy muutoksen jälkeisten vedenkorkeuksien mukaan.

Meren ja maa-alueen rajana on Suomen aluevesien rajoista annetun lain [\(463/1956\) 3 §:n](#) mukainen aluevesien maanpuoleinen raja.

Keskivedenpinta

- Systemaattiseen vedenpinnan seurantaan perustuva vedenpinnankorkeuksien päivähavaintojen keskiarvo.
- Jos vedenkorkeuksiin tulee pysyvä muutos, esim vedenpinnan nosto- tai lasku keinotekoisesti, tulee "keskivesi" määrittää uudestaan.
- "Useinkaan ei ole käytettävissä pitkäaikaista havaintosarjaa vedenkorkeuksista keskivedenkorkeuden määrittämiseksi, jolloin rantaviivan määrittäminen on perustettava kulloinkin saatavilla olevaan selvitykseen." HE 277/2009 vp, s. 45.

Rantaviiva

- Vesilaissa vesialueen raja, rantaviiva, määräytyy keskiveden mukaiseen paikkaan
 - dynaaminen
- Kiinteistöoikeudellisesti kiinteistö rajoittuu rantaviivaan, jonka sijainti on määrätty kiinteistötoimituksessa
 - staattinen
- Em. viivojen välinen alue on nimeltään vesijättö.

Keskivedenkorkeuden mukainen rantaviiva – missä sijaitsee

- Jos on havaintotietoa, käytetään sitä <http://www.syke.fi/avointieto> :
 - Ympäristötietojärjestelmät -> Vesivarat -> Hydrologiset havainnot
 - Havaintotietoihin perustuva keskivedenpinta -> siirretään maastoon
- Jos ei havaintotietoa ole, käyttöön muut, epävarmemmat menettelyt
 - Havainnointi rantaviivan kohteista: kivet, kasvit, rakennelmat ym.
 - Hieman tulvakorkeuden alapuolella on usein siitepölyn jäljet.
 - ”Rantaviiva on maa ja vesikasvillisuuden raja” (MML)
 - Kunnan rakennusvalvonnan tiedot
 - Paikallistuntemus, perinnetieto

Vesilaki (587/2011)

VL 2 luku 7 §

(Yleiset velvollisuudet vesivarojen ja vesialueiden käytössä):

Vesistöihin vaikuttavien hankkeiden toteuttamista koskee **periaate haittojen minimoinnista**. Hankkeen toteuttaminen on tehtävä mahdollisimman vähän haittaa aiheuttavalla tavalla, mikäli se ei lisää kustannuksia kohtuuttomasti.

Vesilaki (587/2011)

VL 2 luku 6 §

(Haitan poistaminen ja ruoppausmassan sijoittaminen):

- ”Lietteestä, matalikosta tai muusta niihin verrattavasta vesistön käyttöä koskevasta haitasta kärsivä saa **ilman vesialueen omistajan suostumusta** suorittaa haitan poistamiseksi tarpeellisen toimenpiteen vesistön tilan ja käyttömahdollisuuksien parantamiseksi.”

Vesilaki (587/2011)

VL 2 luku 6 §

(Haitan poistaminen ja ruoppausmassan sijoittaminen):

”Oikeuden edellytyksenä on, että toimenpide ei 3 luvun 2 tai 3 §:n nojalla edellyttä lupaa ***eikä työn suorittamisesta aiheudu omistajalle huomattavaa haittaa*** tai ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua ympäristön pilaantumista vesialueella.”

Vesilaki (587/2011)

VL 2 luku 6 §

(Haitan poistaminen ja ruoppausmassan sijoittaminen):

”Edellä 1 momentissa tarkoitetusta toimenpiteestä ja työn suorittamistavasta on **ilmoitettava vesialueen omistajalle** vähintään 30 vuorokautta ennen toimenpiteen suorittamista.”

→ **vesialueen omistaja** = osakaskunta

Vesilaki (587/2011)

VL 2 luku 15 § (Ilmoittamisvelvollisuus):

ELY-keskus tekee **yleistiedoksiannon** (ilmoitus ELY-keskuksen verkkosivuilla), mikäli ruoppaus/niitto osuu **järjestäytymättömän osakaskunnan** alueelle.

Vesilaki (587/2011)

VL 2 luku 15 § (Ilmoittamisvelvollisuus):

Koneellisesta vesikasvien poistosta tulee **ilmoittaa** (= tehdä niitto- ja ruoppausilmoitus) 30 vrk ennen toimenpidettä **ELY-keskukselle**. Ilmoituksen tekeminen on maksutonta.

Sähköinen niitto- ja ruoppausilmoitus:

<https://www.ely-keskus.fi/lomakkeet-ymparisto>

Asioi verkossa

Elinkeinot ▼

Liikenne

Työ

Ympäristö - Sähköinen asiointi ja lomakkeet

ELY-keskusten ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueiden palveluista seuraavissa on käytössä sähköisiä lomakkeita:

Rannan ruoppaus

- [Rannan ruoppaus \(ymparisto.fi\)](#)
- [Sähköinen ruoppaus- ja niittoilmoituslomake \(ymparisto.fi\)](#)

Vesilaki (587/2011)

Kysymys: Pitääkö järven ranta-asukailta olla lupakaislojen poistoon/vähentämiseen?

VL 2 luku 6 §

(Haitan poistaminen ja ruoppausmassan sijoittaminen):

Ruoppauksen **toteuttaja on vastuussa** hankkeen lainmukaisuudesta ja aiheuttamistaan **haitallisista seurauksista**. Ongelmien ja riitojen välttämiseksi on hyvä keskustella ja sopia hankkeesta lähinaapureiden ja vesialueen omistajan kanssa.

→ suostumukset **vesialueen omistajalta** ja **naapureilta**

[Liite Ruoppaus- tai niittoilmoitukseen: Naapureiden suostumus tai vesialueen omistajan suostumus](#)

Vesilaki (587/2011)

VL 3 luku 2 § (Vesitaloushankkeen yleinen luvanvaraisuus):

”Vesitaloushankkeella on oltava lupaviranomaisen lupa, jos se voi muuttaa vesistön asemaa, syvyyttä, vedenkorkeutta tai virtaamaa, rantaa tai vesiympäristöä taikka pohjaveden laatua tai määrää, **ja tämä muutos...**

Vesilaki (587/2011)

VL 3 luku 2 § (Vesitaloushankkeen yleinen luvanvaraisuus):

...

1) aiheuttaa tulvan vaaraa tai yleistä vedenvähyyttä;

2) aiheuttaa luonnon ja sen toiminnan vahingollista muuttumista taikka vesistön tai pohjavesiesiintymän tilan huononemista;

3) melkoisesti vähentää luonnon kauneutta, ympäristön viihtyisyyttä tai kulttuuriarvoja taikka vesistön soveltuvuutta virkistyskäyttöön;

4) aiheuttaa vaaraa terveydelle;

...

Vesilaki (587/2011)

VL 3 luku 2 § (Vesitaloushankkeen yleinen luvanvaraisuus):

...

- 5) olennaisesti vähentää tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan **pohjavesiesiintymän** antoisuutta tai muutoin huonontaa sen käyttökelpoisuutta taikka muulla tavalla aiheuttaa vahinkoa tai haittaa vedenotolle tai veden käytölle talousvetenä;
- 6) aiheuttaa vahinkoa tai haittaa kalastukselle tai kalakannoille;
- 7) aiheuttaa vahinkoa tai haittaa vesiliikenteelle tai puutavaran uitolle;
- 8) vaarantaa puron uoman luonnontilan säilymisen; tai
- 9) muulla edellä mainittuun verrattavalla tavalla **loukkaa yleistä etua.**”

Vesilaki (587/2011)

VL 3 luku 2 § (Vesitaloushankkeen yleinen luvanvaraisuus):

” Vesitaloushankkeella on lisäksi oltava lupaviranomaisen lupa, jos 1 momentissa tarkoitettu muutos **aiheuttaa edunmenetystä** toisen vesialueelle, kalastukselle, veden saannille, maalle, kiinteistölle tai muulle omaisuudelle.

Lupaa ei kuitenkaan tarvita, jos edunmenetys aiheutuu ainoastaan **yksityiselle edulle** ja edunhaltija on antanut hankkeeseen kirjallisen suostumuksensa.”

Vesilaki (587/2011)

VL 3 luku 3 § (Aina luvanvaraiset vesitaloushankkeet):

” Edellä 2 §:ssä tarkoitetuista seurauksista riippumatta seuraavilla vesitaloushankkeilla on aina oltava lupaviranomaisen lupa:

...

6) **maa-alueen muuttaminen pysyvästi vesialueeksi** vesistön vedenkorkeutta nostamalla;

...

8) vesialueen ruoppaaminen, jos **ruoppausmassan määrä ylittää 500 kuutiometriä**, jollei kyse ole julkisen kulkuväylän kunnossapidosta;

”
...

Vesilaki (587/2011)

VL 2 luku 11 § (Eräiden vesiluontotyyppien suojelelu):

” **Luonnontilaisen** enintään kymmenen hehtaarin suuruisen **fladan, kluuvijärven tai lähteen** taikka muualla kuin Lapin maakunnassa sijaitsevan **noron** tai enintään yhden hehtaarin suuruisen **lammen** tai järven luonnontilan vaarantaminen on kielletty.”

Vesilaki (587/2011)

VL 2 luku 6 §

(Haitan poistaminen ja ruoppausmassan sijoittaminen):

” Ruoppausmassan sijoittaminen toisen maa-alueelle edellyttää **maanomistajan suostumusta.**”

Ruoppaus- ja niittomassojen läjitys

- Ruoppausmassoja ei saa läjittää toisen maa-alueelle tai vesijätölle ilman omistajan (kirjallista) suostumusta, eikä vesialueelle ilman aluehallintoviraston lupaa.
- Irronnut kasvillisuus tulee kerätä pois vesistöstä ja sijoittaa asianmukaisesti.
- Ruoppausmassojen asianmukainen läjitys tulee varmistaa, jotta ne eivät pääse takaisin vesistöön tulvan, aallokon tai sateen aikana.
- On huomioitava läjityspaikan riittävä pinta-ala läjitysmassaan nähden!

Ruoppaus- ja niittomassojen läjitys

- Läjitysalue ja työstä aiheutuneet jäljet on siistittävä ympäristöön sopivaksi.
- Ruoppauksessa ja läjitysmassojen sijoituksessa tulee erityisesti ottaa huomioon luonto- ja vesiympäristö maisema-arvoineen
 - Suojelualueet, pohjavesialueet
 - Kulttuurihistorialliset kohteet, muinaisjäännökset
 - Kaavoitus
 - Direktiivilajit, uhanalaiset lajit ja luontotyytit
 - Metsälakikohteet
 - Muut vesitaloushankkeet
 - ...

Yhteenveto tarvittavista luvista ja ilmoituksista – vesikasvien niitot ja ruoppaukset

1. **Sopiminen** vesialueen omistajien ja naapureiden kanssa niitto/ruoppaustoimenpiteistä (tarvittaessa erimielisyyksien välttämiseksi, yhteistyön edistämiseksi) → mahdolliset kirjalliset suostumukset voi liittää niitto- ja ruoppausilmoitukseen
2. **Maanomistajien** kirjalliset **suostumukset** massojen läjitykseen → liitteeksi niitto- ja ruoppausilmoitukseen
3. **Ilmoitus vesialueen omistajalle** 30 vrk ennen toimenpidettä
4. **Ilmoitus ELY-keskukselle** sähköisellä niitto- ja ruoppauslomakkeella 30 vrk ennen toimenpidettä

Kiitos!